

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΗΣ

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΗΣ ΖΩΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΕΦΑΛΑ

Ένας χρωκοπημένος ναυτικός. Ή καταδικαστική απόφασις. Ταξείδι στην Αμερική. Ο Κεφαλάς συγγραφέυς. Στη Βαγδάτη, στη Περσία και στάς Ινδίας. Εύνοούμενος του Σάχη. Ο Κεφαλάς στόν Πάπα. Πειρατής στην Έρυθρά θαλάσσα. Τρομοκράτης Αιγύπτου και της Αραβίας. Μιά ναυμαχία με τόν Άγγλικό στόλε, κ. λ. π.

Κατά τόν ΙΖ' αιώνα ένας Κεφαλλονίτης θαλασσιός, ο Κωνσταντίνος Γεράκης, τύπος μεγάλου τυχοδιώκτη, κατώρθωσε να γίνει αυτοκράτωρ του Σιάμ. Ένας τέτοιος τύπος παρουσιάστηκε και άργότερα, κατά τά χρόνια της Έπαναστάσεως, ο Ζακυνθινός Νικόλαος Κεφαλάς, ο όποιος, άν και πολύ πιό ριγοκίνδυνος από τόν Γεράκη, δέ στάθηκε όσσοσο τυχερός όσον αυτός. Πρέπει να όμολογήσουμε ότι ο Κεφαλάς, θαλασσοπόρος άτρόμητος κ' έπιχειρηματίας τολμηρός, μ' όλον πού οι σύγχρονοι του τόν έσάρακαζιν για τις τρελλές του, προσέφερε στόν άγώνα του 21 και, γενικά, στην ελληνική ύπόθεση μεγάλες υπηρεσίες, τόσο ήθικες όσο και υλικές.

Γεννήθηκε στά 1770 και από παιδάκι άρχισε να ταξιδεύη. Κατά τόν 1800, αφού ναυπήγησε δικό του καράβι, άρχισε τά περιπέλη, για έμποριο, τή Μεσόγειο. Έκείνη την εποχή, πού, λόγω των δυσκολιών της ζωής, όλοι οι άνθρωποι, κ' ιδιαίτερός οι ναυτινοί, έπρεπε να ζούνε με μεγάλες οικονομίες, ο Κεφαλάς σπαταλούσε άλύπητα χρήματα τόσο για τ' άτομικά του έξοδα, όσο και για τό καράβι του. Έπόμενο, ρωσικά, ήταν να χρωκοπήση και, επειδή τόν έπειθαν οι δανειστές του, αναγκάστηκε, μία νύχτα του Αυγούστου του 1812, να φύγη χουρά από την Ζάκυνθο με τό καράβι του, τό όποιο έξώκειλε σε λίγο στή Καστελλόριζο. Άφήνοντας εκεί τό πλοίο του, πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου έξέδωσε έντύπους έγκυκλίου, στίς όποιες προσπαθούσε να δικαιολογήθη στους συμπατριώτες του για τά χρέη του, κι ή για τή στάση του γενικάς και τούς παρακαλούσε να τόν συχωρήσουν και να τόν αφήσουν να ξαναγυρίση στή Ζάκυνθο. Μα ένώ περιμενε στην Πόλη τή συγγνώμη των δανειστών του έμαθε έξαφνα ότι τά δικαστήρια της Ζακύνθου τόν είχαν καταδικάσει ως καταχρηστή. Σχετικός χροαφι ο ίδιος σ' ένο βιβλίο πού έξέδωσε κατόπι: «Όχι με όλίγον πονον άνέγνωσα την απόφασιν, με έκαψεν όμως εις την καρδίαν, όταν είδα τόν έαυτόν μου ζωογραφισμένον εις αυτήν διαφοροετικώς από τό ότι είμαι».

Κατά τό 1816, κατώρθωσε να κατασκευάσει στην Ρωσία, ένα όρατο βόλαιο, την «Υπομονή» με τό όποιο έξακολούθησε τά έμπορικά ταξείδια στη Μεσόγειο, στόν Εύξεινο και στόν Ατλαντικό. Έτόλμησε μάλιστα να προχωρήση ως την Αμερική, κατώρθωμα έξαιρετικά δύσκολο και επικίνδυνο εκείνον τόν καιρό.

Την εποχή αυτή οι Έλληνες ναυτικοί έστερούντο έπιστημονικών βιβλίων γραμμένων στην γλώσσα μας. Ο Κεφαλάς όμως πού ήταν τέλειος γνώστης της ναυτικής έπιστήμης και των κυριότερων ευρωπαϊκών γλωσσών, αποφάσισε ν' αναπλήρωση τή σπουδαία αυτή έλλειψη και συνέγραψε την «Θαλάσσιον Όδηγίαν» και την «Θαλάσσιον Νομοθεσίαν» και συνέταξε τούς χάρτες της Μαύρης και Μεσογείου Θαλάσσης, πού έξεδόθησαν όλα στή Βιέννη τό 1817. Έκτός αυτών έγραψε και άλλα δύο ναυτικά συγγράματα «Περί κατασκευής κάθε είδους γνωρισμένων καραβίων μικρών και μεγάλων και περι τόν τρόπον και μέσον άρματώσεώς των, και «Έπιχειρηματικήν είδησιν του γήινου και θαλασσιού γλόβου με γεωγραφικήν καταγραφήν κάθε γνωρισμένου μέρους αυτού». Δυστυχώς όμως, έλλειψαι χρημάτων, δέ μπόρσε να τά εκδόση.

Υστερ' από πολλές περιπέτειες και ναυαγία διαφόρων έπιχειρήσεων, ο Κεφαλάς αποφάσισε να εγκαταλείψη την Εύρώπη και να πάη πούδ αναζήτηση τύχης στην Ασία. Εκεί κατώρθωσε να προσκολληθί στον Άγγλο άποσταλμένο της Βαγδάτης σέρ Ριτζ. Έξωφρα έμαθε την έκρηξη της Έλληνικής Έπαναστάσεως και ο πατριωτής Έτιανήσιος, άκούοντας τό σάλπιγμα της Έλευθερίας, άρχισε να σκέπτεται πώς θά μπόρση να φανή χρήσιμος στην Ελλάδα. Έγκατέλειψε τόν Ριτζ και τρα-

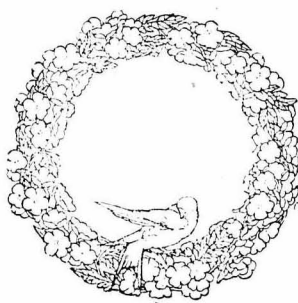
βησε για την Περσία, όπου, άγνωστο πώς, κατώρθωσε να προσελκύση την συμπάθεια και την εύνοια του σάχη Φέρ - Άλή, τόν όποιο παρέσυρε και σε πόλεμο έναντιόν της Τουρκίας. Ο πόλεμος αυτός άπληχόλησε άρχετές δυνάμεις του Τουρκικού στρατού και συνετέλεσε έτσι πολύ στην εύδοξη της Έπαναστάσεως.

Ο Κεφαλάς κατόπι περιπλανήθηκε σε διαφόρους πόλεις και τόπους της Ασίας, πήγε στάς Ινδίας. Εκεί έπεσε κέφθη και την ιερά πόλη των Ινδιών Μπεναρές, όπου έ γνώρισε και τόν περίφημο Έλληνα βοαχμάνο και μεταφραστή των Ινδικών Γραφών Δημήτριο Γαλανό. Συγχρόνως συνέλεγε χρήματα ύπερ του άγώνος τά όποια, όταν ξαναγύρισε στην Εύρώπη, παρέδωσε στους έν Λογδίφ εύρισσομένους Όρλάνδον και Λουριώτην. Υστερα πήγε στην Ρώμη, όπου παρουσιάστηκε στόν Πάπα και συνηγόρησε σ' αυτόν ύπερ του άγώνος. Λέγεται μάλιστα ότι ο Κεφαλάς ύπεσχέθη τότε στο Βατικανό την ένωση της ορθοδόξου με την Καθολική εκκλησία. Στην Ρώμη, ο Κεφαλάς έξέδωσε στην ιταλική μιλή περιγραφή της πόλεως Μπεναρές και μία μετάφραση στην άλλη ελληνική γλώσσα των έργων του Ινδοφ φιλοσόφου Πιλπάιντ.

Φεύγοντας ο Κεφαλάς από την Εύρώπη, ξαναγύρισε και πάλι τό 1826 στα Ινδικά παράλια. Τότε προσέφερε και μι' άλλη μεγάλη υπηρεσία στόν Έλληναμό: άγόρασε ένα πλοίο, τό έξώπλισε μυστικό και αφού συγγέντησε πλήρημα από τούς πιό τολμηρούς και άγχιους πειρατές των Ινδιών, μλήκε στην Έρυθρά Θάλασσα, όπου ξαναγύρασε διαφόρους πόλεις της Αραβίας να του πληρώσουν φόρο ύποταγής. Έβύθισε όσα πλοία έστάλησαν προς καταδίωξή του και σκορπίζοντας πίσω του τόν τρόμο, μλήκε στόν Περσικό κόλπο και τρομοκράτησε τόν Χαλίφη της Βαγδάτης. Έγινε ο τρόμος των θαλασσών της Νοτιοδυτικής Ασίας και στην Εύρώπη με θαυμασμό μιλούσαν για τά κατορθώματα του Έλληνος Πειρατού. Η Άγγλία διέταξε τότε μια μοίρα του στόλου της να τόν καταδίωξη, αλλά ο Κεφαλάς, συγκεντρώας κοντά του και άλλους πειρατές με τά καράβια του, κατώρθωσε ν' αποχωρήση τούς Άγγλους και έξακολούθησε να φορολογή άγρίως τ' ασιατικά παράλια και να μαστίχη τά : ελάγη.

Ότσοό άς μη νομίση κανείς ότι ο Κεφαλάς είχε γίνει πειρατής για τό συμφέρο του ή για να πλουτίση. Την εποχή εκείνη ή Πελοπόννησος στέναζε κάτω από τό μαχαίρι των Άράβων του Ιμβραήμ, ο όποιος ζητούσε, για να συμπληρώση τό έξολοθρευτικό έργο του ενισχύσεις. Και πράγματι ο Μεχμέτ Άλής της Αιγύπτου έτόμαζε μιá μεγάλη στρατιά να τή στείλη στην Πελοπόννησο προς ένίσχυση του Ιμβραήμ. Για να ματαιώση την άποστολή αυτή ο Κεφαλάς έγινε πειρατής, πράγμα πού ξαναγύρασε τόν Μεχμέτ Άλή να στείλη 25.000 στρατό προς έξασφάλιση των Αραβικών παραλίων και τόν Χαλίφη της Βαγδάτης με άλλες 14.000 Κοούδων για να προστατεύσουν την απειλημένη από τόν Κεφαλά Βασούρα.

Κατόπι ο Κεφαλάς, άν άληθης άρχισε να διασχίτη την Ασία και την Εύρώπη και, αφού έκανε ένα σπορ τυχοδιωκτικά, κατορθώματα, κατέληξε στα 1843 στη Μολδαβία. Κατόπι ξαναόθη στην Ελλάδα και από εκεί, σκοπεύοντας να πάη και πάλι στις Ινδίες, μετέβη στην Παλαιστίνη. Μα στή Ναζαρέτ έπαθε κάταγμα και αναγκάστηκε ν' άλλξη δορομολόγιο. Αφού πέρασε την Κύπρο και τή Σάμο έφτασε στην Κωνσταντινούπολη, όπου έδημιούσε ελληνικά και ιταλικά τή βιογραφία του με τόν τίτλο «Συμβάντο». Στά προλεγόμενα του συγγράματος αυτού καίξει τό κοινόν πού, όπως γράφει, «ελημοήσους άμέσους την μήμηρ' του άνθρώπου εκείνου όστις έφάνη με κάποιον κροτον εις τό μέγα θέατρον του κόσμου, όστις άφηκε τόνόμα του εις τούς μεταγενεστέρους διά τά συγγράματά του, όστις ανέλαβε τολμηράς και δοξαστικές έπιχειρήσεις πολιτικάς και στρατιω-

ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΩΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ

Μιά φιλονεικία στὸ σαλόνι τοῦ Σούτσου. — Σκοῦφος καὶ Πίσσα. — Ἡ πρώτη μονομαχία μεταξύ Ἑλλήνων. — Τί εἶπαν οἱ Βασιλεῖς.

Μιά νύχτα τοῦ 1847, τρεῖς Βαυαροὶ μεθυσμένοι ἐγύριζαν τοὺς δρόμους τῆς Πλάκας τραγουδώντας τραγούδια τῆς πατρίδας τους. Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς διασκεδάσεως ἦταν συνηθισμένος τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀκόμη καὶ μεταξύ ἄξιωματικῶν καὶ νέων τῆς καλῆς τάξεως. Ἀλλὰ ἡ γλῶσσα τῶν Βαυαρῶν ἦταν ἀγνωστὴ στὰς Ἀθήνας.

Ἡ πρώτη μεταξύ Ἑλλήνων μονομαχία, πού ἐπροξένησε ζωηρὴ ἐντύπωση στὴ νεοσχημάτιστη Ἀθηναϊκῆ κοινωνία ἐγίνε κατά τὸ 1847. Ὁ Λιευθυντῆς τῆς ἐφημερίδος «Σωτῆρ» Σκοῦφος, νέος ζωηρός καὶ φιλοδοξῶς ἀλλὰ καὶ πολὺ μορφωμένος γιὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ εἶχε ἀναλάβει δημοσιογραφικὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ τότε φρουραρχοῦ τῶν δυο ἁνδρῶν μέσα στὸ σαλόνι τοῦ Μιχαῆλ Σούτσου.

Ὁ Πίσσα, δὲν ἀπάντησε στὰ ἄρθρα τοῦ «Σωτήρος», ἀλλὰ μὴ βραδύ, ἐνῶ ὁ δημοσιογράφος ἐγύριζε σπύτι του, τρία ἄτομα τὸν ἐπλησίασαν καὶ τὸν εἶδαν. Ὁ Σκοῦφος, τὴν ἄλλή μερὰ, κατήγγειλε μὲ τὴν ἐφημερίδα του τὴν ἐπίθεσι καὶ τὴν ἀπέδωκε στὸν Φρουράρχο. Ναὶ μὲν δὲν εἶχε ἀναγνωρίσει τὰ τρία ἄτομα, διέκρινε ὅμως οἱ φροῦδων «στρατιωτικὰ σκελετάς». Ἦθελε δηλαδὴ νὰ πῆ μ' αὐτὸ οἱ ἦταν στρατιῶτες βαλτοὶ ἀπὸ τὸν Πίσσα. Ὁ ἱστορικός τῆς ἐποχῆς γράφει τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ :

«Αἱ ἐπιθέσεις κατὰ τῶν δημοσιογράφων ἦσαν συγχρόνως. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐφημερίδες ἐξεδίδοντο ἀπαξ μόνον ἢ δις τῆς ἐβδομάδος, ἐπῆρξαν περιόδοι κατὰ τὰς ὁποίας ἴσους οὐκ ἦσαν αἱ ἐπιθέσεις ὥστε ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι καθε μίᾳ ἐξ αὐτῶν ἀναλογεῖ πρὸς τὴν ἐκδοσὴν ἐλάστου φύλλον! Ἰδιαίτερος ὁ Σκοῦφος τοῦ «Σωτήρος» καὶ ὁ Λεβιδῆς τῆς «Ἐλπίδος», ἐκπροσωποῦντες τὴν βιοαιτερά δημοσιογραφικὴν ἀντιπολίτευσιν, ἦσαν οἱ συγχρόνως ὑπιστάμενοι τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἀπονομιμῶν εἰς τὴν Κυβερνήσιν ἢ εἰς τὰ πρόσωπα...»

Ὁ Σκοῦφος, ὅστερ' ἀπὸ τὴν ἐπίθεσι, ἔστειλε στὸν Πίσσα τοὺς μάρτυρες του. Τὰ τῆς μονομαχίας ἀνέλαβαν «λιαν ἐὺ-χαρῖστω» (!) νὰ διεξαγάγουν δυο Βαυαροὶ ἀξιωματικοί, γιατί κανεῖς Ἕλληνας δὲν εὐρεθῆ πὺ νὰ γνωρίζῃ τούς ἱπποτικούς τῆς κώδικας.

Τρεῖς μέρες ἐκράτησαν ἡ διαπραγματεύσεις. Οἱ ἀντιπαλοὶ ἐπεμεναν νὰ λύσουν διὰ τῶν ὀλων τὴ διαφορά τους, οἱ μάρτυρες ὅμως προσπαθοῦσαν ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν εὐθύνη τῆς εἰσαγωγῆς ἐνός ξενικοῦ αἵματροῦ ἐθίμου, πὺ δὲν ἦσαν πῶς θὰ τὸ ὑποδεχθῆ ὁ Ἑλληνικός λαός - ἡ μάλλον ἐνοιοῦσαν ὅτι τὰ τὸ ὑποδέχονταν ἄσχημα...

Τέλος, ἡ μονομαχία ἀπεφασίσθη καὶ ἐγίνε ἐνα χειμωνιάτικον πρωὶ στὸ Στάδιο, πὺ ἦταν τότε ἐρημον μέρος, καὶ στίς χορηγούμενες κερτίδες τοῦ βῆσαν γίδες.

Οἱ ἀντιπαλοὶ ἐποποθετήθησαν σὲ ἀπόστασι δεκαπέντε βημάτων καὶ ἀντήλλαξαν τρεῖς βολάς. Ἀλλὰ, εἶτε γιατί τὸ πρωτοφανές τοῦ πράγματος τοὺς εἶχε κάμει νὰ χάσουν τὴν ψυχραιμία τους, ἢ σφαίρες ἐπῆγαν μακριά, ἀφοῦ ἐκοπαν λίγα φύλλα ἀπὸ τὰ γύρω δέντρα. Οἱ δυο Βαυαροί, μετὰ τὸν τρίτον πυροβολισμό, ἐπληρίασαν τοὺς ἀντιπαλοῦς καὶ ἐπρότειναν συμφιλίωσι :

— Ἐλάτε τώρα, ἔσεις τῶστετε κέρια. Καλὸ ἄντροπον ἔσεις, πῖλοι εἰσαστε... Νὰ ντισκενάσουμε ὄλοι μαζῖ... Πρόζιτ !...

Ἔδωσαν πράγματι τὰ χέρια, ἀνέβηκαν σ' ἀμάξια ὄλοι, καὶ ἐπῆγαν στὸ Βαυαρῆκον μοναδικὸ ζυθοπωλεῖον, κοντὰ στὸ Βοτανικόν, ὅπου ἐγλένησαν Ἑλληνοπρεπῶς ὡς στὸ βράδι.

Ἐν τούτοις, τὸ πῶγμα ἐγίνε γνωστὸ στὴν πόλι καὶ ἐπροξένησε δυνατὴ συγκίνησι. Τὴν ἄλλη μερὰ ἡ βασίλισσα Ἀμαλία καὶ ὁ Ὄθων ἐκάλεσαν τὸν Πίσσα καὶ τὸν Ἀνάκτορα καὶ τοὺ ἔκαμαν ζωηρῆς παρατηρήσεις.

ἰκάς, καὶ ὁ ὅποῦς ἄφοβος ἐροῖρθη εἰς τοὺς μεγαλειτέρονας κινδύνους διὰ τὸ καλόν τῆς πατρίδος καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς θρησκείας, χωρὶς τίποτε νὰ παραλειπῆ ὑπερ τῆς φιλάνθρωπίας καὶ τοῦ ὁποῖον ἡ ἐκδουλεύσεις καὶ τὰ κτιορθάματα ἠξιώθησαν γενικῶν ἐπαίνων καὶ θαυμασμοῦ καὶ παρὰ τῶν ἰδίων ἐχθρῶν. Αἱ τόσαι ἐκδουλεύσεις τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ τοῦ ἐπέουρον τὴν πλέον τερατῶδη ἀγαρῖσιαν καὶ ἡ καταδρομὴ ἐστῆθ ἢ μόνῃ ἀνταμοιβῆ τῶν.

Ἔστερ' ἀπὸ τόσες καὶ τόσες τυχοδιωκτικῆς περιπέτειες ὁ Κεφαλαῖς σὲ βαδῖ γῆρας καὶ μεγάλην πενία κατέληξε στὴ Θεσσαλονικὴ πόλι καὶ πέθανε τὸ 1850.

ΑΠΟ ΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΜΑΣ ΖΩΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Ὁ Σκιαθίτης συγγραφεὺς καὶ ἡ ἐορτὴ τοῦ Παρνασσοῦ. Ἡ ἐκπληξὴς τῆς κυρίας Ἀρ. Κουρτίδη. Ἡ πρότασι μιᾶς Ἀλεξανδρινῆς κυρίας. Ἐνας ἔρωσ τοῦ Παπαδιαμαντῆ πὺ τοῦ γάγισε γιὰ πάντα τὴν καρδιά.

Μερικὰ ἀγνωστα ἀνέκδοτα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Ἀλεξ. Παπαδιαμαντῆ εἶνε ἀρεκτά περιόρου καὶ χαρακτηριστικὰ τῆς ἰδιορρυθμίας τοῦ μεγάλου μας διηγηματογράφου.

Κάποτε μὴ ἐπιτροπῆ λογίων, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρίγκηπος Νικολάου ἀπεφασίσε νὰ δώσῃ φιλολοικὴ γιορτὴ πρὸς τιμὴν του. Φυσικὰ ἐκάλεσαν καὶ τὸν Παπαδιαμαντῆ, ἀλλ' ὁ ἐρημίτης τῆς Δεξιαμενῆς δὲν ἠθέλησε μὲ κανέναν τρόπο νὰ παραστῆ. Ἡ γιορτὴ ἐν τούτοις, ἐγίνε στὸν «Παρνασσόν» ὅπου διάφοροι λόγοι ἐπέλεξαν ἐγκώμια γιὰ τὸ ἔργον του, δύο κυρίες ἐδιάβασαν διηγήματα του, ἀπηγέθη μὴ συγκινητικὴ φύση του, κ.λ.π. Ἀλλ' ὁ Παπαδιαμαντῆς, ὅπως εἴπαμε, ἔλειπε.

— Ἀχ, πὺ θὰ ἦθελα νὰ τὸν γνωρίσω, ἔλεγε ἡ κυρία Κουρτίδη στὸ σύζυγόν της, τὸν γνωστὸ λόγιον.

Ἔστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα, ὅταν τὸ ζεύγος Κουρτίδη ἐπέστρεψε σπύτι τους, ἐκεῖ στὴν πλατεῖα Κολωνακίου εἶδαν ἐνα φαχοντωμένο γέρον ν' ἀγοράζῃ μῆλα ἀπὸ ἐνα νανάβιον. Ὁ κ. Ἀρ. Κουρτίδης ἀνεσκέρισε καὶ ταίχων τὸν στὴ γυναίκαν του, εἶπε :

— Νά, αὐτὸς εἶνε ὁ Παπαδιαμαντῆς !...

— Ἀυτὸς ; ! Ἀδύνατον ! Ἀλλ' ὁ Παπαδιαμαντῆς, γιατί αὐτὸς ἦταν πράγματι, ἐκατάλαβε ὅτι γινότανε λόγος γι' αὐτὸν εἶπευσε νὰ ἐξαφανισθῆ...

Κατὰ τὸ Δεκέμβριον τοῦ 1900 ὁ ποιητῆς κ. Στέφ. Δάφνης - νεαρῶτατος συντάκτης τῆς «Ἀκροπόλεως» τότε - ἔλαβε ἐντολὴ ἀπὸ τὸν ἀειμνηστο Γαβριηλίδην νὰ συναντήσῃ τὸν Παπαδιαμαντῆ καὶ νὰ τοῦ παραγγεῖλῃ ἐνα διήγημα γιὰ τὸ Χριστογεννητικὸν φύλλον. Ὁ συντάκτης βόηκε τὸν Παπαδιαμαντῆ στὴ Δεξιαμενῆ κάτω ἀπὸ ἐνα δέντρο, βυθισμένον στὴ ρέμβῃ του, καὶ τοῦ διεβῆσε τὴν παρακλησὶ τοῦ διευθυντοῦ του. Ἔστερ' ἀπὸ κίπλιον δισταγμῶ, ὁ διηγηματογράφος ἐρωτᾷ :

— Εἶπε τίποτα γιὰ... χρέματα ὁ κ. Γαβριηλίδης ;

— Ναί, μοῦ εἶπε νὰ πάρω ἀπὸ τὸ ταμεῖο 10 δραχμῆς καὶ νὰ σᾶς τις δώσω, ὅταν παραλάβω τὸ διήγημα.

Νέος δισταγμῶς τοῦ Παπαδιαμαντῆ, ὁ ὅποιος τέλος εἶπε :

— Λίγα εἶνε... Τούλάχιστον 15 ἔπρεπε νὰ σᾶς δώσω... Ὅχι γιατί ἀξίζουν τὰ γραφόμενά μου, ἀλλὰ γιατί τόσα μοῦ χρειάζονταν γιὰ νὰ κάμω Χριστογεννα !...

Ὁ κ. Ἰω. Ζερβὸς διηγείται ὅτι μὴ Ἀλεξανδρινῆς κυρίας, πλουσιωτατῆς χήρας, ἀπὸ θαυμασμῶ στὸ διηγηματογραφικὸν ἔργον τοῦ Παπαδιαμαντῆ, ἐκίνησε καὶ ἠθεε στὰς Ἀθήνας νὰ τὸν γνωρίσῃ καὶ προσοπικῶς. Σὲ κάποιον σπύτι πὺ ἐγίνε ἡ γνωριμία, ἡ ἐυγενικὰ κυρία τόσο ἐδέλθη ἀπὸ τὴν κωμβέντα τοῦ Παπαδιαμαντῆ, ὥστε τοῦ ὑπέβαλε καθαρὰ τὴν πρότασι νὰ τὸν κάμνῃ σύζυγόν της. Συγκινημένος ὁ Παπαδιαμαντῆς, ἀπήντησε :

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ, κυρία μου, ἀλλὰ γιὰ μένα δὲν εἶνε πειὰ καιρὸς νὰ κάμω οἰκογένεια...

Τὴν ἐχαίρετσε κατόπιν καὶ ἐφυγε...

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ Σκιαθίτης συγγραφεὺς, στὴν πρώτη του νεότητι, εἶχε ἀγαπήσει μὲ πάθος μὴ κοπέλλα συμπατριώτισσάν του, ἡ ὅποια πέθανε. Ἀπὸ τότε δὲν ἠθέλησε ν' ἀνοίξῃ τὴν καρδιά του σὲ ἄλλον ἔρωτα. Τὸ αἰσθημα αὐτὸ, τὸ ἀγνότατο, διαφαίνεται μέσα σὲ διάφορα διηγημάτα του, καὶ πρὸ πάντων στὸ «Ὁ λ ὀ γ υ ρ α σ τ ἡ Λ ἰ μ ν ῆ».

Στὸ ἄλλο φύλλον θὰ σᾶς διηγηθῶμε ἐνα ἀκόμη τραγικώτατον ἀνέκδοτον τοῦ ἀλησμόνητου Σκιαθίτου διηγηματογράφου.

Ὁ Πεληὸς

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ Ο ΕΡΩΣ

— Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ μῶσχος εὐκόλα φανερώνονται.

— Ὁ ἄνδρας εἶνε ἡ φωτιά, ἡ γυναίκα τὸ σπύρτο καὶ ὁ διάβολος ἐκείνος πὺ φουσεῖ τὴ φωτιὰ καὶ τὴν ἀνάβει.

— Ἡ ὑπομονὴ εἶνε μὴ ἀπὸ τίς περὶ δύσκολος τέχνης. Ἡ γυναίκες δὲν μποροῦν νὰ τὴν μάθουν, ἀλλὰ τὴν διδάσκουν.

— Πέφτει νὰ κοιμηθῶ πάντοτε στενοχωρημένος γιατί σκέπτομαι πὺς ὁ Ἀδάμ παντρεύτηκε στὸν ὕπνον του !...